

الگوی انسان کامل

بارویکردی روان‌شناختی

www.ketab.ir

ابوالقاسم بشیری

انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

۱۳۹۸

سرشناسه : بشیری، ابوالقاسم، ۱۳۴۰ -

عنوان و نام پدیدآور : الگوی انسان کامل با رویکردی روان‌شناختی / مؤلف ابوالقاسم بشیری.

مشخصات نشر : قم: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره) ، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری : ۳۴۴صص: مصور، جدول، نمودار

فروست : انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره): ۸۱۹. روان‌شناسی: ۲۸.

شابک : ۴۲۰۰۰ ریال: ۴-۵۹۷-۴۱۱-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی : فیپا

موضوع : انسان (عرفان)

موضوع : روان‌شناسی اسلامی

شناسه افزوده : انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(ره).

رده‌بندی کنگره : ۱۳۸۹ الف ۵ ب / ۲ / ۲۸۷ BP

رده‌بندی دیویی : ۲۹۷/۸۳

شماره کتاب شناسی ملی : ۵۹۹۴۵۱۲

۸۱۹

شمارهٔ ردیف

روان‌شناسی-۲۸

شمارهٔ موضوعی

۱۶۰-۱۳۸۹

www.ketab.ir

■ الگوی انسان کامل با رویکردی روان‌شناختی

● مؤلف: ابوالقاسم بشیری

● ناشر: انتشارات مؤسسهٔ آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

● چاپ: افق

● نوبت چاپ: دوم

● تاریخ چاپ: بهار ۱۳۹۸

● قیمت: ۵۵۰۰۰ تومان

● دفتر مرکزی: قم، خیابان شهدها، کوی ممتاز، پلاک ۳۸

● تلفن و نمابر: ۰۲۵-۳۷۷۴۲۳۲۶

● شعبه تهران: خیابان انقلاب، بین خیابان ۱۲ فروردین و شهید منبری جاوید، ساختمان شماره ۳۱۰، طبقه سوم، واحد ۱۱۲

● تلفن و نمابر: ۰۲۱-۶۶۴۶۶۱۲۱

● شعبه مؤسسه امام خمینی (ره): قم، بلوار امین، بلوار جمهوری اسلامی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

● تلفن: ۰۲۵-۳۴۱۱۳۶۲۹

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۱-۵۹۷-۴-۴

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۹	مقدمهٔ معاونت پژوهش
۱۳	سخن آغازین
۱۷	مقدمه
۱۹	بیان مسئله و اهمیت موضوع
۲۱	تعریف انسان کامل و اصطلاحات وابسته به آن
۲۵	گسترهٔ موضوع
۲۹	روش‌شناسی تحقیق
فصل اول: ماهیت انسان و بررسی مفروضه‌های آن	
۳۲	ضرورت شناخت انسان
۳۴	دیدگاه‌های نظری دربارهٔ ماهیت انسان
۳۵	طبیعت مشترک
۳۵	ویژگی‌های طبیعت مشترک
۳۶	روش‌های شناخت طبیعت مشترک
۴۰	طبیعت مشترک در متون دینی
۴۵	دیدگاه قرآن
۴۷	قلمرو فطرت در ناحیهٔ گرایش‌ها
۴۸	زوال‌ناپذیری فطرت
۴۹	فطرت و شخصیت
۵۱	مفروضه‌های اساسی
۵۱	۱. دیدگاه روان‌شناسان
۷۰	۲. ماهیت انسان در متون دینی
۸۶	خلاصهٔ فصل

فصل دوم: انسان کامل از منظر اندیشمندان

۸۸	انسان کامل از دیدگاه فلاسفه
۸۹	نظریه افلاطون
۹۱	نظریه ارسطو
۹۴	نظریه ائیکور
۹۹	دیدگاه رواقیون درباره انسان کامل
۱۰۱	انسان کامل در فلسفه‌های سیاسی-اجتماعی معاصر
۱۰۱	مکتب مارکسیسم
۱۰۴	اگزستانسیالیزم و انسان کامل
۱۰۹	انسان کامل از دیدگاه روان‌شناسان
۱۱۱	انسان کامل از دیدگاه راجرز
۱۱۲	ارزیابی نظریه راجرز
۱۱۳	دیدگاه اریک فروم درباره انسان کامل
۱۱۵	ارزیابی دیدگاه اریک فروم
۱۱۶	انسان کامل از دیدگاه مزلو
۱۲۱	ارزیابی نظریه مزلو
۱۲۸	انسان کامل در منابع اسلامی
۱۳۲	پيامبر ﷺ: انسان کامل از نظر سیره‌نویسان
۱۳۹	خلاصه فصل

فصل سوم: تبیین کمال واقعی انسان

۱۴۲	کمال انسان
۱۴۳	بررسی مفهوم کمال
۱۴۴	دیدگاه‌های مختلف درباره کمال انسان
۱۴۴	نظریه اول
۱۴۶	نقد و بررسی نظریه اول
۱۴۷	نظریه دوم
۱۴۹	نقد و بررسی نظریه دوم
۱۴۹	نظریه سوم

۱۵۰	نقد و بررسی نظریه سوم
۱۵۱	نظریه چهارم
۱۵۲	نقد و بررسی نظریه چهارم
۱۵۲	دیدگاه اسلام درباره کمال انسان
۱۵۳	تحلیلی از ظرفیت‌های وجودی انسان
۱۶۸	جایگاه انسان در نظام هستی
۱۷۴	کمال نهایی انسان
۱۸۴	خلاصه فصل

فصل چهارم: مبانی روان‌شناختی الگوی انسان کامل

۱۸۶	بررسی مفهوم شخصیت
۱۸۷	تعریف شخصیت
۱۹۰	ساخت شخصیت
۱۹۰	۱. الگوی ریخت‌شناختی
۱۹۳	۲. الگوی ابعادی عاملی
۱۹۷	ابعاد شخصیت
۲۰۰	رشد شخصیت
۲۰۳	ایمان
۲۰۴	تعریف ایمان
۲۰۵	مؤلفه‌های ایمان
۲۰۶	رابطه ایمان و عمل
۲۰۸	متعلقات ایمان
۲۰۹	مراتب ایمان
۲۱۰	مبانی نظری الگوی انسان کامل
۲۱۳	خلاصه فصل

فصل پنجم: پیامبر ﷺ؛ مصداق عینی الگوی انسان کامل

۲۱۷	شاخصه‌های برتری شخصیت پیامبر اعظم ﷺ
۲۱۸	۱. ایمان
۲۱۹	۲. عظمت اخلاقی

مقدمه معاونت پژوهش

حقیقت اصیل ترین، جاودانه ترین و زیباترین راز هستی و نیاز آدمی است که سلسله مؤمنان و عالمان صادق چه جانها که در راه آن نباخته، و جاهلان و باطل پرستان چه توطئه‌ها و ترفندها که برای محو و مسخ آن نساخته‌اند. چه تلخ واقعیستی است مظلومیت حقیقت، و چه شیرین حقیقتی است این واقعیت که در مصاف همیشگی حق و باطل، حق سربلند و سرفراز است و باطل از بین رفتنی و نگونسار. این والا و بالانشینی حقیقت، گذشته از سرشت حق، وام‌دار کوشش‌های خالصانه و پایان‌ناپذیر حقیقت‌جویی است که در عرصه نظر و عمل کمر همت محکم بسته و از دام و دانه دنیا رسته‌اند، و در این میان، نقش و تأثیر ادیبان و پیامبران الهی، و به‌ویژه اسلام و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و جانشینان برحق و گرامی او علیهم السلام برجسته‌ترین است.

دانشمندان نام‌آور شیعه رسالت خطیر و بی‌نظیر خویش را بهره‌گیری از عقل و نقل و غوص در دریای معارف قرآن و برگرفتن گوهر ناب حقیقت از سیره آن پیشوایان و عرضه آن به عالم بشری و دفاع جانانه در برابر هجوم ظلمت پرستان حقیقت‌گریز دانسته و در این راه دیده‌ها سوده و جانها فرسوده‌اند. اکنون در عصر بحران معنویت که دشمنان حقیقت و آدمیت هر لحظه با تولید و انتشار فزون از شمار آثار نوشتاری و دیداری و به‌کارگیری انواع ابزارهای پیشرفته سخت‌افزاری و نرم‌افزاری در عرصه‌های گوناگون برای سیطره بر جهان می‌کوشند، رسالت حقیقت‌خواهان و اندیشمندان حوزوی و دانشگاهی، به‌ویژه عالمان دین، بس عظیم‌تر و سخت‌دشواری‌تر است.